

calvins monument

Filosofien bag Calvin Kleins kollektioner af tøj, ure og parfume fornemmes bedst i hans gennemdesignede flagship stores rundt om i verdenen. De er tegnet af englænderen John Pawson, der er kaldt Minimalismens Arkitekt. Camilla Alfthan har talt med ham.

Det vakte stor opsigt, da Calvin Klein i 1995 åbnede sin første *flagship store* på den prominente Madison Avenue i New York. Butikken var ikke kun en arkitektonisk perle, hvor loftet syntes at vokse ind i himlen – helt nøjagtigt med seks meter. Den var også en definitiv fremstilling over Kleins holdning til moden.

På i alt 6.000 kvadratmeter, fordelt på fire etager, opsummerede stedet alle de værdier, som Klein-imperiet har stået for, siden den amerikanske designer tegnede sin første frakke tilbage i 1968. Den afslappede og sparsomme luksus, som har gjort hans navn til et af verdens mest kendte, var udtrykt i selv den mindste detalje, uden overflødig pynt.

"I New York er plads og lys en luksus. Jeg har ledt efter et sted som dette i meget lang tid. For første gang kan folk se min samlede kollektions æstetik i nogle omgivelser, som er skabt ud fra den samme vision – sådan som jeg altid havde tænkt det," sagde Calvin Klein ved åbningen.

Foruden Calvin Klein ure, briller, parfumer, herretøj og dametøj – samt en række produkter specielt designet til den nye forretning – lancerede Klein også en *home collection*, som fuldendte Klein-universet som en hel livsstil.

I den foranderlige modeverden er flagship stores mere end nogensinde blevet en nødvendighed. Her cementeres mærkernes identitet i en stærkt voksende og evig omskiftelig branche. Hvor de fleste forretninger har det med at skifte interiør i takt med moden, signalerer Klein-flagskibet kontinuitet og stabilitet.

For at virkeliggøre sin vision havde Calvin Klein hyret den engelske arkitekt John

Interiør fra Calvin Kleins
flagship store i Paris. "Intim
som en lejlighed," mener
minimalisten John Pawson.

Med et udtryk så rent burde John Pawson tegne en kirke – hvilket han også har gjort i Tjekket (øverst til venstre). Hans eget hjem fungerede en overgang som showroom for hans kunder (øverst til højre). Calvin Kleins forretning i Paris (nederst).

Pawson. En minimalist, som modernisten Klein havde fælles træk med, og som bl.a. var kendt for at have designet gallerier i New York og London.

Pawsons særkende er hans mangel af ting – et karakteristika, der har det med at gøre hans arbejde tidsløst. Hans interiørs er altid rippet for forstyrrende elementer; så intet overdøver det essentielle budskab.

Pawson har skåret alt det overflødige væk, der ikke har noget med produkterne at gøre. Gulvene er af Yorkshire-sandsten, og væggene er kølige og hvide. Møblementet er sparsomt og skabt af navne som Donald Judd, AG Fronzoni og funkisarkitekten Rudolph Schindler. Voksmannequinerne er uden hoveder; så tøjet taler for sig selv.

“Målet var at designe forretningen som en neutral baggrund, som kunne give tøjet den rette baggrund. Jeg ville også gerne have, at folk kan bevæge sig frit, uden at blive trængt op i hjørner. Jeg kan lide at skabe rum, der er smukke og gør tingene lettere for folk. Jeg skaber en atmosfære, som de føler sig godt tilpas i, så de kan lide at komme i forretningen,” forklarer John Pawson, der beskriver New York-forretningen som en af sin karrieres største udfordringer.

“Det er exceptionelt at få seks meter høje rum med tre etagers vinduer stillet til rådighed på Madison Avenue. Bygningen indgyder respekt, men er ikke afskrækkende,” sagde han ved projektets afslutning.

Set udefra er forretningen diskret, men på imponerende vis. Facaden er af sandsten med klassiske søjler; der indrammer de høje og smalle vinduer. Den indvendige stilstand står i kontrast til New Yorks hektiske bybillede, hvor forbipasserende aner et gallerilignende, meditativt univers.

Omgivelserne understreger også modens kulturelle rolle. Lyset og pladsen sætter fokus på tøjet og lægger op til, at man dvæler ved tingene. Folk føler; at de er et særligt sted, hvor de kan bevæge sig rundt i en rolig, men også struktureret stemning.

Ifølge John Pawson er Calvin Klein selv det bedste eksempel på, at interiøret virker efter hensigten. Jo oftere han besøger stedet, jo mere kan han lide det. For tiden kommer Klein en del i Paris, hvor den seneste forretning er åbnet som varemærkets europæiske havn.

“Hver by er forskellig, lige som hver bygning, arkitektur og kultur. New York-forretningen er nærmest som en bank. Paris-forretningen er mere intim som en lejlighed med flere rum,” siger John Pawson.

Forretningen ligger på den eksklusive shoppinggade Avenue Montaigne og er en fritstående, Haussmansk bygning fra 1900-tallet. Modsat New Yorker-forretningens ranke tøjstativer, der er i overensstemmelse med byens arkitektur og arbejdsmiljø, afspejler mannequinerne på pariseradressen byens *savoir vivre*. Man drages til den gruppe af velklædte mennesker, som står midt i en intim konversation, lige som ens nysgerrighed vækkes af den kvinde, som står for enden af en lang, smal trappe for foden af en hvid lyssøjle, som synes at komme fra det ydre

Calvin Klein i New York. Alt overflødigt er skåret væk, så Kleins filosofi fremstår så rent som muligt.

rum. Et andet sted synes lyset at komme fra en dørsprække, som fører til et nyt rum med nye oplevelser:

"Lyset er altid meget vigtigt. Jeg lader altid lyset komme ind," siger John Pawson.

Ud fra de samme principper har han i de forløbne år designet en række af Calvin Kleins forretninger i Asien og Europa. I praksis betyder samarbejdet mellem de to mænd, at Klein først forklarer sine idéer, og at Pawson dernæst visualiserer dem ved at lave modeller og fotografere dem. Nogle gange skaber han også prototyper i naturlig størrelse, før den endelige løsning bliver fundet.

"Calvin Klein er meget involveret i hele processen og har altid en mening om tingene. Han har en utrolig energi og er altid nøje med detaljerne. Han er også meget tålmodig og generøs. Jeg har lært mere af ham, end han har af mig. Meget mere," siger John Pawson og mindes deres første møde:

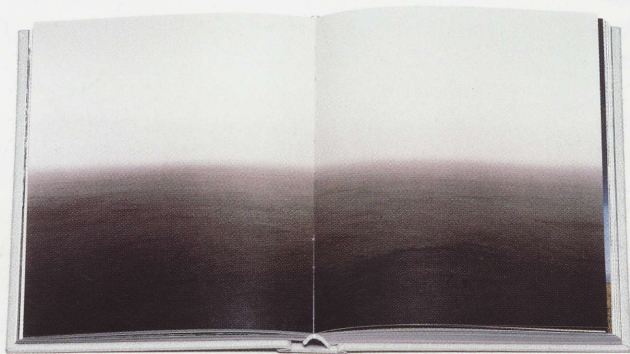
"Calvin Klein var på besøg i London og havde fået min adresse af Ian Schrager (*hotelkonge, red.*). En dag dukkede han pludselig op på mit kontor. Det var dengang et meget enkelt kontor, så jeg viste ham også mit hjem, og han kunne lide det. Jeg tror, han vidste, hvad han ville have, i det øjeblik han så det. Jeg tror, han ledte efter en, der kunne give ham den arkitektur, han ønskede."

For John Pawson er minimalisme meget mere end blot et populært begreb, eller for den sags skyld en enkel løsning, der undgår alle de valg, som det stiliserede interiør kræver. Og minimalisme som global trend er muligvis på retur, men ifølge Pawson vil hans arbejde bestå "mindst hundrede år – og forhåbentlig meget længere".

"Der findes mange forskellige niveauer af minimalisme. Folk forbinder det oftest med hvide vægge og tomme rum. Men det stikker meget dybere. For mig handler minimalismen om at stræbe efter essensen i ting. Hvis du kan leve et enkelt liv, bliver det hele meget nemmere for dig. Du får en anden klarhed og fokuserer dine energier på de essentielle ting," siger han.

"Det ironiske er, at smuk arkitektur er meget vanskelig at skabe. Den er en luksus, når man tænker på al den tid, som man bruger på at skabe den, og al den energi og stress, som processen involverer. Men når jeg så rejser overalt på jorden og bor i smukke omgivelser, længes jeg altid efter at komme hjem," fortæller Pawson.

For tiden er han ved at designe en af Calvin Kleins boliger. Privat lever den amerikanske designer nemlig også i tråd med de basale principper, som han har grundlagt sit imperium med – enkel, ukompliceret og underspillet luksus, som i hverdagen giver inspiration til at være kreativ. Lejligheden ligger i en Richard Mayer-bygning i New York og forventes færdig senere på året. "Den bliver meget smuk," forsikrer Pawson. Mere vil minimalismens arkitekt ikke fortælle. □

Opslag fra John Pawsons 'minimum' fra 1996, der blev minimalisternes bibel. Minimalisme kan være mange ting, f.eks. havet, der møder himlen.

JOHN PAWSON

Da John Pawson i 1996 udgav bogen 'minimum' fik han tilnavnet minimalismens fader. Bogen var et visuelt essay over enkeltheden i arkitektur og design med historisk og kulturelt forskellige eksempler. For mange blev den en bibel.

Ikke desto mindre kom den nu 53-årige englænder relativt sent i gang med arkitekturen. Efter at have gået i skole på Eton arbejdede han syv år på familiens tekstilvæveri i Yorkshire. Herefter begyndte han at rejse rundt i verden, hvor han i fire år underviste på Nagoya-universitetet i Japan og besøgte den japanske designer Shiro Kuramatas studio. Da han i sine tidlige tredivere vendte hjem til England, studerede han en overgang på The Architectural Association, før han grundlagde sin egen praksis.

Hans mange livserfaringer har betydet, at han gennem sit arbejde udforsker sammenhængen mellem kunst, arkitektur og design. Han forklarer, at det ikke så meget var tiden i Japan, som nærrede hans hang til minimalisme, som barndommen hjemme i Yorkshire.

"Begge mine forældre er metodister. Min mor tror på mådehold og på at leve et meget enkelt liv. Min far tror på, at man altid skal stræbe efter det højeste... Egentlig en ganske interessant kombination," konstaterer Pawson, som selv er billedet på den mådeholdne, men også ambitiøse minimalist.

I de forløbne tyve år har han designet alt fra bygninger, hjem, gallerier og kontorer i Europa, Asien og USA til restauranter og airport lounges. Senest har han udstillet i Valencia og Venedig. Og så har han designet et kloster i Tjekkiet – en opgave, som han kalder enhver arkitekts drøm, og hvor hans asketiske udtryk fik et helt nyt indhold.

John Pawson bor i Notting Hill, London med sin hustru Catherine og deres to børn Benedict og Caius. Huset er i sig selv en prototype, der bliver vist frem for potentielle kunder. Trapperne er lange og smalle for at give en illusion af højde. Brusebadskabinen har et glas-tag, "så man både kan se og høre vejret". Lyset spiller altid en vigtig rolle i Pawsons arbejde, og på en klar nat inkluderer udsigten, meget passende, Store Bjørn.

